
HÅLLBAR UTVECKLING

Bakgrund till Katedralskolans FN-rollspel 2012

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	1
Hållbar utveckling	1
FN:s miljöarbete kopplat till millenniemålen	2
FN:s miljöhistoria	3
I år i Rio	4
Frågor till en resolution	5
Källor = tips på länkar	6

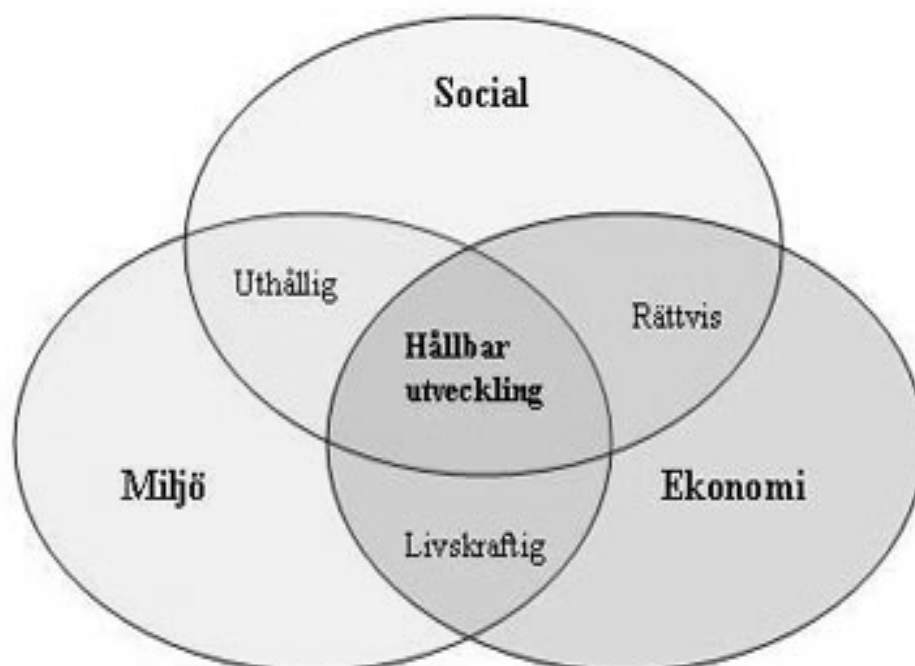
Inledning

Natur och miljö har stått på FN:s agenda sedan 1972. FN:s arbete mot miljöförstöring och klimatförändringar hör ihop med arbetet för att stärka demokratin och respekten för de mänskliga rättigheterna, främja kvinnors ställning, bekämpa fattigdomen samt förebygga och lösa konflikter. Det sjunde millenniemålet är att säkra en hållbar utveckling.

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling (sustainable development) är ett begrepp som den amerikanska agronomen, författaren och miljövännen Lester Brown introducerade 1981. Begreppet användes av FN i rapporten om vår gemensamma framtid från 1987, den så kallade Brundtlandrapporten. I rapporten definieras hållbar utveckling som en utveckling vilken "tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov". Det pågår fortfarande en diskussion om själva definitionen av hållbar utveckling men det är fortsatt utgångspunkten och en överordnad princip för FN:s arbete på miljöområdet.

Hållbar utveckling handlar om **ekonomisk, social** och **ekologisk hållbarhet**. Den ekologiska hållbarheten innebär att långsiktigt bevara vattnens, jordens och ekosystemets produktionsförmåga och minska människans påverkan på naturen till en nivå som naturen kan hantera. Social hållbarhet avser byggandet av ett långsiktigt, stabilt och dynamiskt samhälle där de grundläggande mänskliga och sociala behoven tillfredsställs. Ekonomisk hållbarhet handlar slutligen om att hushålla med de mänskliga och materiella resurserna på lång sikt.

FN:s miljöarbete kopplat till millenniemålen

FN:s utvecklingsprogram UNDP har ett övergripande samordningsansvar för FN:s miljöarbete i fält. UNDP arbetar i 177 länder och bistår länderna i deras arbete för att nå millenniemålen. **Unep** (United Nations Environment Programme) arbetar också för det sjunde millenniemålet, att säkra en hållbar utveckling. **WaterAid** finns i 27 länder i Afrika, Asien och Stilla-havsregionen och fokuserar på att öka tillgången till rent vatten, sanitet samt öka kunskapen om hygien i enlighet med tanken om ett hållbart samhälle.

Enligt **FN:s millenniemålsrapport (the Millennium Development Goals Report 2012)** är fyra viktiga delmål näst intill uppnådda: halverad fattigdom, förbättrade levnadsvillkor i världens slumområden, att lika många flickor som pojkar börjar skolan och en ökad tillgång till rent vatten. **Prognoser för 2015 visar trots framgångarna att** över 600 miljoner människor saknar tillgång till rent dricksvatten, nästan en miljard människor måste leva på 1 dollar per dag, många mödrar kommer att dö i barnsäng och barn kommer att dö i sjukdomar som det är möjligt att förebygga eller bota. Utsläppen av växthusgaser fortsätter.

Chefen för FN:s utvecklingsprogram UNDP norrmannen Olav Kjørven säger följande om den närmaste framtiden: "En lärdom från millenniemålsarbetet är att vi måste fokusera mer på att minska de växande klyftorna mellan de som har och de som inte har. Exempelvis finns stora fickor av fattigdom, också i medelinkomstländer som Kina och Indien. Vi ser också att miljö- och klimatutmaningarna blir allt större och riskerar att undergräva vidare framsteg i kampen mot fattigdom och hunger. Fördelningsfrågor samt frågor som rör hållbar utveckling måste därför ges större plats i den utvecklingsagenda som ska ta vid efter 2015".

FN:s miljöhistoria

Sverige tog initiativet till **den första miljökonferensen i FN:s regi** som hölls i **Stockholm 1972**. Mötet resulterade i att FN inrättade miljöprogrammet Unep (United Nations Environment Programme).

Den första FN-konferensen om miljö och utveckling (The United Nations Conference on Environment and Development; UNCED) ägde rum tjugo år senare i **Rio de Janeiro 1992**. Konferensen gick även under namnet Earth Summit. Ett handlingsprogram **Agenda 21** antogs där långsiktiga mål och riktlinjer angavs liksom **Riodeklarationen med 27 principer** för miljöarbetet. Två viktiga konventioner, **Riokonventionerna**, antogs vidare. En ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) och en konvention om biologisk mångfald (UNCBD). Efter konferensen tillsattes **en kommission för hållbar utveckling** (Commission on Sustainable Development, CSD) med uppgift att övervaka genomförandet av Agenda 21.

Agenda 21 fick ett stort genomslag i många länder på 1990-talet, men viljan att genomföra handlingsprogrammet ebbade ut. 1997 genomfördes en femårsuppföljning, dock utan att man lyckades uppnå enighet kring en sammanfattande politisk deklaration.

Inför toppmötet 2002 om hållbar utveckling i Johannesburg, Sydafrika (World Summit on Sustainable Development, WSSD) var förutsättningarna inte de bästa, uppgivenhet och politisk oenighet dominerade. Trots allt lyckades Johannesburgkonferensen enas om en handlingsplan och man bekräftade att Agenda 21 skulle ligga till grund för det fortsatta internationella, nationella och lokala utvecklingsarbetet.

I december 2009 antog **FN:s generalförsamling** så en **resolution om hållbar utveckling** och **Agenda 21**. Det beslutades även att en ny FN-konferens om hållbar utveckling (United Nations Conference on Sustainable Development eller "Rio+20") skulle äga rum i Brasilien 2012.

I år Rio+20

Konferensen i Rio de Janeiro ägde rum den 20-22 juni 2012. Syftet var att belysa de framsteg som gjorts, utvärdera problem och brister i tillämpningen av tidigare överenskommelser samt att diskutera nya globala utmaningar och att säkra ett förnyat politiskt engagemang för hållbar utveckling. Ett förslag om att 2015 ersätta millenniemålen med en uppsättning **hållbarhetsmål** fick brett stöd av världens länder. Till skillnad från merparten av millenniemålen skall hållbarhetsmålen gälla alla länder inte bara utvecklingsländerna.

FN:s miljöprogram Unep konstaterades inte ha varit den kraftfulla aktör många önskat. Bör Unep därför bli ett självständigt fackorgan och eller flytta sitt säte från Nairobi till New York eller Genève? Förslagen syftar till att öka miljöfrågornas betydelse och ställning såväl globalt som nationellt. Andra förslag som diskuterades var att inrätta ett råd för hållbar utveckling (Sustainable Development Council) direkt under generalförsamlingen.

Förhoppningen var att "Rio-andan" från 1992 skulle kunna väckas till liv igen i Rio 2012 och att ny energi och entusiasm skulle få processen kring hållbar utveckling att ta ny fart. Flera kritiska röster har dock höjts efter konferensen. Så här skrev Utrikespolitiska institutionens Gunilla Reischl 2 juli 2012: " Rio+20 ledde således varken till omfattande eller konkreta resultat. En stor del av slutdokumentet handlar om att återbekräfta beslut som redan tagits tidigare och ambitioner som redan har uttalats. Texten innehåller inga nya visioner, ny förståelse eller nya åtaganden."

Frågor till en resolution

Detta utskotts resolution kan komma att föras fram i generalförsamlingen.

En, två eller flera av följande frågor kan utgöra en ram för en resolution:

- Energianvändningen i världen idag handlar om kol, olja, gas och kärnkraft. Sol-, vind- och jordenergi utgör fortfarande en minimal del av energisektorn. **Hur skall vi lösa energifrågan med en hållbar utveckling i åtanke?** Hur bör vi ställa om samhället till ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle? På kort sikt? På lång sikt?
- **Hur skall vi arbeta mot ett bättre klimat och ett koldioxidneutralt samhälle? Hur skall vi minska växthusgaserna** (växthusgaser räknat i koldioxidekvivalenter)? Vem bär och bör bära ansvaret? Vilka möjliga lösningar finns det för ett framtida ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle på det här området?
- Våra naturresurser och den biologiska mångfalden utarmas. Varje år avverkas miljoner hektar skog, främst i Afrika och Sydamerika. Det handlar om omvandling till jordbruksmark men virkeshandeln är också en miljardindustri. De miljömässiga och samhällsekonomiska konsekvenserna är enorma. **Hur skall vi rädda skogarna samt djuren som lever i dem och samtidigt ge människorna en möjlighet att försörja sig?**
- Allt fler människor i världen lever i storstäder. Det finns fortfarande miljoner människor, både i städerna och på landsbygden, utan tillgång till rent vatten. Hur skall vi möjliggöra att alla har tillgång till rent vatten, sanitet och livsvillkor förenliga med ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle?

Källorna till detta häfte = tips på länkar

www.fn.se/fn-info/vad-gor-fn/utveckling-och-fattigdomsbekampning/hallbar-utveckling/

www.undp.org / www.undp.se

www.undp.se/klimat-och-utveckling/

www.undp.org/content/undp/en/home/ourwork/environmentandenergy/overview.html

www.millenniemaalen.nu/sakra-en-miljomassigt-hallbar-utveckling

www.undp.org/content/undp/en/home/mdgoverview/mdg_goals/mdg7/

www.un.org/millenniumgoals/reports.shtml

www.globalis.se/Statistik/FN-s-millenniemaal/7.-Saekerstaella-en-miljoemaessig-haallbar-utveckling

www.unep.org

www.wateraid.org

<http://unsdsn.org/resources/>

www.naturvardsverket.se

<http://globalportalen.org/amne/klimat-milj>

www.redcross.se/skolsajt/hallbar-utveckling/

www.ui.se

www.dn.se

www.sydsvenskan.se/varlden/urvattnat-slutdokument-fran-rio/

<http://urplay.se/168185> (Hans Rosling, professor i internationell hälsa)

<http://urplay.se/158416> (Hans Rosling)

www.youtube.com (sustainable development med flera sökord)